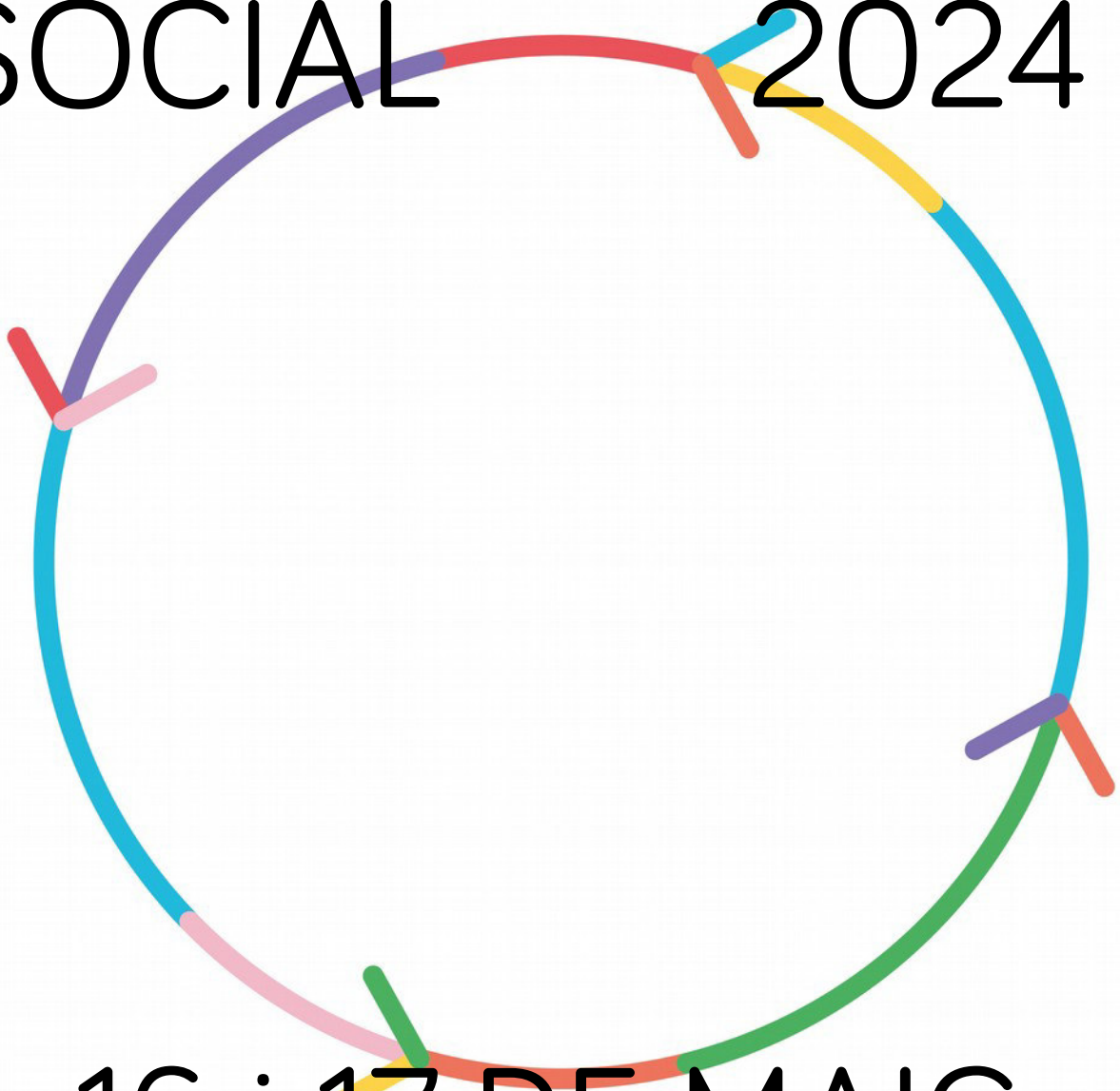

II JORNADES D'EDUCACIÓ PER A LA TRANSFORMACIÓ SOCIAL 2024

16 i 17 DE MAIG

Estudi General Lul·lià, carrer de Sant Roc, 4, Palma

Dijous 16 de maig

16.30 h Arribada i acreditacions.

17.00 h Presentació de les Jornades i lliurament de reconeixements.

17.30-18.30 h Conferència inaugural: «Construir la pau des de l'educació», a càrrec d'Antoni Soler Ricart, membre de FundiPau.

18.30-19.30 h *Xocolata per als dies de mala lluna*, a càrrec de Centimets Teatre.

Divendres 17 de maig

10.00-12.00 h «Com passar de la teoria a la pràctica». Tallers per incorporar l'EpTS a les aules (*n'heu d'escollir un*):

- «*Escape room* "El viatge": quan escapar-se no és un joc», a càrrec d'ACPP.
- «M(ò)bilitzem-nos - *Com continua?*», a càrrec de Shikamoo i Té a Tres Teatre.
- «ODS a l'aula, sí que es pot! Pràctiques per assignatura», a càrrec de Patricia Barranco.
- «Sembrant consciència: interdependència Nord-Sud a través de l'hort escolar», a càrrec de CERAI.
- «El bon tracte, un joc compartit», a càrrec de Martha Zein.
- «Com treballar els drets humans dins l'aula? El cas de la població refugiada de Palestina», a càrrec de Maria Lozano.

12.00-12.30 h Pausa.

12.30-14.00 h Els fons insulars com a actors en l'educació transformadora.

- «@collim, iguals i diferents», a càrrec del Fons Menorquí de Cooperació.
- «Enfront del racisme i la xenofòbia, actuam!», a càrrec del Fons Pitiús de Cooperació.
- «La sensibilització, la primera passa per a la transformació social», a càrrec del Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació.

14.00-15.30 h Pausa per dinar.

15.30-18.00 h Les bones pràctiques en EpTS.

- IES Josep Sureda i Blanes: «Construint valors».
- IES Son Pacs: «La sostenibilitat al plat».
- Sant Josep Obrer: «Compostatge de pati».
- IES Guillem Colom Casesnoves: «Aprenem a consumir just».
- EIEL Ses Païsses: «Aprentatge servei i cultura de pau. Transformació social des dels centres educatius».
- CEIP Aina Moll: «Els ODS a l'escola».
- IES Lluçmajor: «Un dia amb vosaltres i felicitat per nosaltres».
- CEIP Nadal Campaner Arrom: «De la terra a la taula, les llavors del món».
- IES Josep Font i Tries: «Camí a una vida millor».
- Assemblea de Cooperació per la Pau: «Escoles sense racisme, escoles per la pau i el desenvolupament».
- Associació de Varietats Locals: «Les llavors, de l'escola al món».
- Apotecaris Solidaris: «Medicaments que curen».

18.30 h Clausura de les Jornades

SESSIONS

Dijous 16 de maig

CONFERÈNCIA INAUGURAL

«Construir la pau des de l'educació»

La pau és un concepte abstracte, difícil de definir. Tanmateix tothom vol viure en pau i és una condició necessària per poder viure.

Però la pau és un resultat, no és una cosa que es pot aconseguir directament. Quines són les condicions per tenir pau? Quines són les situacions prèvies als conflictes? Quines maneres tenim d'afrontar-los? Quin valor té l'educació en la construcció de pau?

Ponent:

Antoni Soler Ricart és llicenciat en Ciències Químiques i s'ha dedicat professionalment a l'ensenyament. Ha cursat també la Diplomatura en Cultura de Pau, de l'Escola de Cultura de Pau de la Universitat Autònoma de Barcelona. Milita en grups pacifistes i no-violents. Membre de FundiPau des de la creació, n'ha estat el president fins al 2021 i actualment és membre del Patronat. Forma part també del Consell Català de Foment de la Pau.

Ha participat en nombroses conferències i cursos sobre pau, conflictes, educació per la pau, etc., ha intervingut diverses vegades en diferents mitjans de comunicació i ha publicat articles i treballs. És coautor d'*Educació per a la pau. Geografia dels conflictes* (crèdit per a l'ESO, Editorial Claret) i autor d'*Això és la cultura de la pau* (Editorial Mediterrània).

TEATRE

«Xocolata per als dies de mala lluna»

Sinopsi:

N'Oliva comença el dia atrafegada i les coses no surten com ella esperava. Això la posa de mal humor, de molt mal humor. Al llarg del dia, n'Oliva es troba amb els seus amics i amigues. Na Joana intenta animar-la amb els seus acudits, però n'Oliva no vol jugar amb ella. Es porta malament amb en Bernat. Se'n riu d'en Tòfol. Passa olímpicament de na Sebastiana i escridassa na Catalina! Creus que tot això té solució? Vine a tastar la xocolata de comerç just hi ho sabràs!

Xocolata per als dies de mala lluna és un espectacle que ens fa riure amb el mal humor de n'Oliva i alhora ens convida a reflexionar sobre la importància de no fer pagar als altres el fet d'estar enfadats amb nosaltres mateixos i la importància de fer les coses amb consciència i amor. No podem escollir les nostres circumstàncies, però sí la nostra actitud.

Divendres 17 de maig

DE LA TEORIA A LA PRÀCTICA. TALLERS PER INCORPORAR L'EPTS A LES AULES

1. *Escape room* "El viatge": quan escapar-se no és un joc

Aquesta activitat consisteix en la presentació del recurs pedagògic «*Escape room* "El viatge": quan escapar-se no és un joc». L'objectiu és reflexionar sobre els processos migratoris des d'un enfocament de gènere i drets humans. Les persones participants analitzen experiències viscudes per persones desplaçades o refugiades i les situacions a les quals fan front. El taller fomenta la reflexió a l'entorn de les causes estructurals subjacents als processos migratoris i de l'impacte que tenen sobre les persones migrades, les seves famílies i la societat en general.

Nivell: 6è de primària i ESO.

A càrrec de Cruz Rejas Villalba i Antònia Amengual Morro.

Cruz Rejas Villalba és llicenciada en Psicologia, amb Diploma de Cooperació al Desenvolupament i Màster en Gestió de Projectes. Actualment és delegada i tècnica d'Assemblea de Cooperació per la Pau (ACPP) a les Illes Balears. Té més de deu anys d'experiència en la gestió de projectes d'educació per a la ciutadania global i de sensibilització en cooperació al desenvolupament. Dinamitza activitats amb l'alumnat i el professorat. Ha participat en l'elaboració d'alguns materials educatius d'ACPP.

Antònia Amengual Morro és llicenciada en Ciències Polítiques i de l'Administració, amb Postgrau en Participació Ciutadana i Desenvolupament Sostenible. Actualment és tècnica de projectes d'Assemblea de Cooperació per la Pau. Té experiència professional en dinamització sociocultural i de la participació ciutadana, gestió pública i estudis socials. Ha treballat en els àmbits de la interculturalitat, la prevenció del racisme i el desenvolupament comunitari.

2. M(ò)bilitzem-nos - *Com continua?*

Aquest taller es divideix en dues parts.

La primera part consisteix en una *presentació participativa*, a càrrec de l'associació Shikamoo, sobre telèfons mòbils i tauletes. De què estan fets els mòbils? I els patinets elèctrics? A partir de jocs participatius, s'analitzaran els materials que s'empren en la producció de les noves tecnologies i els secrets que amaguen: conflictivitat en les zones d'extracció, explotació laboral en l'elaboració, malversació dels recursos naturals i impacte negatiu sobre el medi ambient. És possible un progrés tecnològic responsable amb el medi ambient i les persones?

La segona part és l'actuació teatral de Té a Tres Teatre amb l'espectacle *Com continua?*, de clown improvisat. A partir de les intervencions dels participants, l'espectacle es podrà dirigir cap a diferents solucions finals. Una obra còmica, divertida i delirant sobre el poder dels consumidors per canviar les dinàmiques de consum.

Nivell: 6è de primària i ESO.

A càrrec de Xesca Salas.

Forma part de l'equip de l'associació Shikamoo, que treballa per donar a conèixer, promocionar i potenciar el comerç just com a alternativa de consum real per fer front a les desigualtats i transformar el nostre planeta. És la tècnica responsable de la coordinació i l'execució dels projectes d'educació per a la transformació social que gestiona l'entitat. Ha escrit i coordinat l'edició dels contes *Haki, la papallona màgica, Nhu i la revolta de les camisetes xerraires* i *Això (no) és just!*.

3. ODS a l'aula, sí que es pot! Pràctiques per assignatura

Mitjançant alguns exemples s'explicarà la importància d'introduir els ODS dins l'aula i es facilitaran eines per aplicar-los a totes les assignatures. És un taller participatiu, amb una part d'explicació, un poc de bibliografia i molta pràctica.

Nivell: primària.

A càrrec de Patricia Barranco.

Tècnica d'educació per a la transformació social, amb experiència en cooperació en el terreny, educació formal i no formal.

4. Sembrant consciència: interdependència Nord-Sud a través de l'hort escolar

Aquest taller té com a objectiu explorar com l'hort escolar pot ser una eina per entendre i abordar les relacions d'interdependència entre el Nord i el Sud global. Mitjançant presentacions interactives, discussions dirigides i activitats pràctiques, analitzarem com les pràctiques agrícoles locals estan connectades amb el sistema alimentari global i les comunitats del Sud global.

Nivell: tots.

A càrrec de Margalida Mulet i Bashanah Kesner.

Margalida Mulet és antropòloga i tècnica d'educació per a la ciutadania global a CERAI. A més de fer de recerca i investigació, gràcies al Postgrau de Dinamització Local Agroecològica ha pogut participar en projectes d'acció local com el parc agrari de Palma o l'ecoregió Serra de Tramuntana. En la seva trajectòria professional ha exercit com a investigadora en temes d'antropologia de l'alimentació, i com a professora d'universitat en graus i màsters de cultura i alimentació a Barcelona, Lleida, Salamanca, Andorra i Mallorca.

Bashanah Kesner és pedagoga i tècnica educativa a CERAI. Té un ampli recorregut en projectes educatius relacionats amb l'agroecologia i l'hort escolar com a eina de transformació social. En la seva trajectòria professional ha exercit com a mestra d'infantil, primària i secundària, com a fundadora d'una escola bosc infantil a Mallorca i com a formadora d'adults en llengua anglesa i matèries agroecològiques.

5. El bon tracte, un joc compartit

I si convertim el bon tracte en un joc compartit entre l'alumnat i el professorat?

Amb aquest taller es pretén compartir l'experiència educativa que du a terme amb infants d'altres països la Fundació Vicente Ferrer (l'experiència de la cura des de l'amor) i dur-la a les nostres aules amb la voluntat que cada docent reconegui com pot fer del joc compartit un aliat per llevar pes a les emocions.

Nivell: 6è de primària i 1r i 2n d'ESO.

A càrrec de Martha Zein.

Narradora, experta en el disseny de processos narratius. Centra la seva activitat a investigar i desenvolupar narratives que permetin visibilitzar el canvi de paradigma que s'està produint en el món. Ha col·laborat amb diverses

entitats que promouen una comunicació transformadora («narratives regeneratives»), com el podcast *Veus, històries que sanen el món*, de Medicus Mundi Mediterrània (Premi iVoox 2023), i les experiències narratives per a adolescents i col·lectius veïnals («Escuela de Amor Itinerante») integrades en els tallers organitzats per la Fundació Vicente Ferrer i Mater Misericordiae.

6. Com treballar els drets humans dins l'aula? El cas de la població refugiada de Palestina

Mitjançant alguns recursos i prenent com a exemple el cas de la població refugiada de Palestina, es mostraran diferents metodologies per introduir i analitzar amb l'alumnat conceptes bàsics entorn dels drets humans, els ODS, la igualtat de gènere i la població refugiada de Palestina: des de material en línia, com ara jocs tipus Trivial, jocs d'escapada (*escape rooms*) o llibres de realitat augmentada, fins a metodologies presencials i físiques, com ara jocs tipus passaparaula, tallers de còmic o il·lustració.

Nivell: secundària.

A càrrec de María Lozano Gómez.

Responsable de la UNRWA Illes Balears, politòloga especialitzada en drets humans, protecció internacional, ajuda humanitària i cooperació al desenvolupament, amb més de nou anys d'experiència en disseny, gestió i implantació de projectes de protecció a refugiats amb l'ACNUR, l'Institut Interamericà de Drets Humans i la Creu Roja Espanyola, entre d'altres. Des de fa quatre anys és la responsable de la delegació de la UNRWA a les Illes Balears i dissenya i executa projectes de sensibilització i EpTS.

ELS FONS INSULARS COM A ACTORS EN L'EDUCACIÓ TRANSFORMADORA

1. Fons Menorquí de Cooperació

«@collim, iguals i diferents»

El projecte cerca reforçar la gestió de l'acollida de l'alumnat nouvingut d'incorporació tardana a l'IES Biel Martí a partir d'una proposta amb perspectiva comunitària i intercultural. La iniciativa és complementària als recursos que la Conselleria d'Educació té a disposició dels centres educatius de l'illa. El projecte pretén treballar les situacions de discriminació i racisme que existeixen a la nostra societat i posar a la disposició eines per combatre aquestes situacions.

A càrrec de Marga Benejam, gerent del Fons Menorquí de Cooperació i Marga Sales, tècnica responsable del projecte.

2. Fons Pitiús de Cooperació

«Enfront del racisme i la xenofòbia, actuam!»

Es tracta d'un projecte que ha fet l'Escola d'Art d'Eivissa, en concret l'alumnat del cicle d'APGI, en col·laboració amb el Fons Pitiús de Cooperació. Aquesta col·laboració surt de la necessitat de trobar una forma efectiva d'arribar a la població més jove per prevenir el racisme i la xenofòbia cap a les persones migrants. El projecte consisteix en la creació d'una campanya de sensibilització sobre la migració, creada per i per a joves, destinada a les xarxes socials.

A càrrec de Beatriz de Astorza Vergara, tècnica d'educació del Fons Pitiús de Cooperació.

3. Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació

«La sensibilització, la primera passa per a la transformació social»

Es presentarà el programa d'activitats d'educació per a la ciutadania global de l'entitat, adreçat a governs locals, jovent i ciutadania en general, en el qual destaquen formacions, tallers i exposicions. Tot el programa del Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació s'emmarca en els quatre eixos de feina prioritaris de l'entitat: igualtat de gènere, acció climàtica, transformació social i comunitària i diàleg intercultural. Així mateix, respon a la fita 4.7 de l'Agenda 2030.

A càrrec de Maria Magdalena Tortella, tècnica de projectes d'educació per a la ciutadania global.

LES BONES PRÀCTIQUES EN EPTS

«Construint valors»

L'IES Josep Sureda i Blanes i Medicus Mundi Mediterrània presentaran el seu projecte d'elaboració de maquetes amb Lego per treballar les temàtiques de la indústria alimentària, electrònica i tèxtil.

«La sostenibilitat al plat»

L'IES Son Pacs i CERAI exposaran les accions positives del treball fet amb l'ONGD durant tots els anys d'implantació d'aquest projecte.

«Compostatge de pati»

El Col·legi Sant Josep Obrer exposarà la seva tasca amb EMAYA: fer compostadors amb els residus que es recullen al pati, amb una observació directa dels fems que produïm i el menjar que malbaratam, fer una proposta de millora mitjançant una visió crítica i fer campanya per capgirar el malbaratament al centre.

«Aprenem a consumir just»

L'IES Guillem Colom Casasnoves, juntament amb S'Altra Senalla, ha treballat sobre el consumisme i el comerç just en tots els nivells. S'exposarà l'experiència de l'alumnat com a agent de canvi dins el centre.

«Aprenentatge servei i cultura de pau. Transformació social des dels centres educatius»

Devora l'Escoleta Ses Païsses trobam un espai desaprofitat, del qual es fa un mal ús. Mitjançant un projecte d'aprenentatge servei, s'explicaran les passes que s'han fet per aconseguir un canvi en l'entorn i la implicació dels veïns, la comunitat educativa, l'Ajuntament i el Consell Insular. La perspectiva de gènere inclusiva, els ODS, els drets dels infants i la cultura de la pau són els focus de l'acció.

«Els ODS a l'escola»

El CEIP Aina Moll i Treball Solidari ens presentaran com han treballat els objectius de desenvolupament sostenible des que formen part del Programa de Centres Educatius per a la Ciutadania Global i Transformadora.

«Un dia amb vosaltres i felicitat per nosaltres»

L'IES Lluçmajor i la Fundació Vicente Ferrer, concretament amb l'alumnat de l'assignatura Cooperació i Serveis a la Comunitat, ens explicaran el procés de creació d'una empresa dedicada a fer activitats per acompanyar els usuaris del Centre de Dia i del Molí de Lluçmajor.

«De la terra a la taula, les llavors del món»

El CEIP Nadal Campaner Arrom i l'Associació de Varietats Locals explicaran la tasca feta sobre el projecte fins ara, l'organització i el funcionament a l'escola amb relació a la inclusió dels projectes en les situacions d'aprenentatge de l'aula i de l'escola.

«Camí a una vida millor»

L'IES Josep Font i Tries exposarà l'experiència d'una gimcana organitzada arran de la visita d'Open Arms al centre i un resum de les seves pràctiques.

«Les llavors, de l'escola al món»

L'Associació de Varietat Locals ha desenvolupat aquest projecte en el col·legi Es Liceu amb la intenció d'explicar les varietats locals com a punt de partida per entendre les desigualtats en la cadena de producció d'aliments al món.

«Escoles sense racisme, escoles per la pau i el desenvolupament»

L'Assemblea de Cooperació per la Pau (ACPP), a partir de l'experiència de l'IES Nou Llevant, presentarà les activitats del programa en què participa l'alumnat: «*Escape room* "El viatge": quan escapar-se no és un joc, defensar els drets humans i la igualtat»; «Els nostres referents, entrevista amb persones amb experiència migratòria» i «Creació artística sobre històries migratòries». També cerca educar en la pau, en la resolució de conflictes i en la solidaritat des d'una perspectiva global, que inclogui la responsabilitat personal i col·lectiva en la defensa integral dels drets humans.

«Medicaments que curen»

Apotecaris Solidaris ens contarà, juntament amb l'IES Marratxí, el seu projecte sobre les donacions correctes de medicaments en situacions d'emergència o d'ajuda humanitària, les dificultats dels països en vies de desenvolupament per adquirir medicaments a preus raonables, les patents, la investigació actual de la indústria farmacèutica vs. malalties oblidades, reciclatge de medicaments, ODS, etc.

ORGANITZA

**Conselleria de Famílies
i Afers Socials**

Direcció General
de Cooperació i Immigració

COL·LABORA

**Conselleria d'Educació
i Universitats**

Direcció General de Primera Infància,
Atenció a la Diversitat i Millora Educativa

**Estudi General
Lul·lià**